

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI VA
ADABIYOTI UNIVERSITETI**

Tarjima nazariyasi va amaliyoti fakulteti

Sharq tillari kafedrası

SHARQ TILLARI (ARAB)

O‘qituvchi sillabusi

Tuzuvchi: S.B. Abdunabiev

Fan/modul kodi 200.6SHT7T	O‘quv yili 2020-2021	Semestr 1 (kuzgi)	ECTS - Kreditlar 7	
1- semestrdađi ECTS – Kreditlar soni 7	Ta‘lim tili O‘zbek		Haftadađi dars soatlari 3	
Fanning darajasi O‘rta darajadađi fan - 200	Fan/modul turi Tanlov		Modul rahbari S.B. Abdunabiev abdunabiev@navoiy-uni.uz	
Universitet kampusi 4-blok	Hafta kunlari Dushanba, chorshanba, juma		Vaqtı Kunning birinchi yarmida	
	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta‘lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	<i>Sharq tili (arab)</i>	<i>1-semestr</i> 90	<i>1-semestr</i> 120	<i>1-semestr</i> 210
1-semestr	Modul 1 ARAB TILI	90	120	210
	JAMI	90	120	210

Fanning tavsifi – talabalarga arab tilining nazariy asoslarini, grammatik kategoriyalarini o‘rgatish, hamda ularni amalda tatbiq etish ko‘nikmalarini hosil qilish. Ushbu maqsadga erishii uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, har bir jarayonga uslubiy yondoshuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish kabi vazifalarni bajaradi.

Fan mohiyati – kafedra pedagog-o‘qituvchisi tomonidan amaliy mashg‘ulot tashkil etish bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Undan talabalar ilmiy axborot bilan ishlash, arab imlosidađi qo‘lyozma, toshbosma, gazeta, jurnal va ilmiy asarlarni o‘qishga, kerakli ma‘lumotlarni olishga o‘rganadi. Darslik va o‘quv qo‘llanmalar bo‘yicha o‘z bilimlarini o‘zlashtirish va mustahkamlash, tarqatma materiallar asosida bilimlarni o‘zlashtirish va turli

taqdimotlar orqali olgan bilimlarini namoyish qilishlari lozim.

Fanning natijasi – mazkur fanni o‘zlashtirish natijasida, talaba o‘zi qanday bilimga ega bo‘ldi, arab imlosini qay darajada o‘zlashtirdi, fonetikasi, morfologiyasi va punktuatsiyasini o‘zlashtirish darajasi, lug‘at boyligi, matn mutolaasi, tarjimai, o‘zbek tiliga o‘zlashgan so‘zlarni tahlil qila olishi, ilmiy axborot bilan ishlash, undan o‘ziga kerakli ma’lumotlarni olish kabi bir qator ko‘nikmalarga ega bo‘lishi kerak.

Baholash me’zonlari – O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2018 yil 9 avgustdagi 19-2018-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan, O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018 yil 26 sentyabrdagi 3069-son bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan “Oliy ta’lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to‘g‘risidagi” nizomga muvofiq ishlab chiqildi. Baholash ON, YaN dan iborat.

Turi	Foizi	Saralash turi	Shakli
Og‘zaki yozma imtixon	50%	ON, YaN	Savol-javob, yozma ish, test
Mustaqil ta’lim	50%	Mustaqil o‘zlashtiradigan mavzular borasida talabalar tomonidan referat tayyorlanib, ularning taqdimoti tashkil qilinadi.	Taqdimot

Ta’lim berish va o‘qitish metodlari – interfaol keys-stadilar; amaliy mashg‘ulot (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

Kalit so‘zlar – arab tili, grammatika, harflar, tovushlar, yozuv, o‘zak, vazn, so‘z turkumlari, tizim, ismning turlari, grammatik kategoriya, gap, fe‘l, sifat, son, predloglar, moslashgan aniqlovchi, moslashmagan aniqlovchi, fe‘l boblari, olmoshlar.

Mavzular ro‘yxati –

**1. “Sharq tili (arab tili)” fani bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlar:
1 – semestr**

	Mavzular	Dars soatlari hajmi
№	Modul 1 “ARAB TILI”	90 soat
1	Kirish. Arab alifbosi	2
2	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
3	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
4	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
5	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
6	Arab alifbosi. Maxsus belgilar	2
7	Arab tilida unlilarning ifodalanishi.	2
8	Hamza belgisi	2

9	Soʻz oʻzagi va oʻzak turlari.	2
10	Nooʻzak harflar.	2
11	Soʻz vaznlari	2
12	Aniqlik va noaniqlik kategoriyasi. ال artikli	2
13	Shamsiy va qamariy harflar	2
14	Arab tilida jins kategoriyasi. Muzakkar va muannas	2
15	Olmoshlar	2
16	Arab tilida kelishiklar.	2
17	Arab tilida otlarning turlanishi	2
18	Arab tilida sifat.	2
19	Asliy sifatlar	2
20	Nisbiy sifatlar	2
21	Arab tilida sodda ismiy gap.	2
22	Umumiy soʻroq gap	2
23	Maxsus soʻroq gap turlari	2
24	Alternativ soʻroq gap turlari	2
25	ليس inkor feʻli.	2
26	Arab tilida kasb-xunarga oid soʻzlar.	2
27	Arab tilida son. Sanoq sonlar.	2
28	Arab tilida tartib sonlar.	2
29	Arab tilida son kategoriyasi. Ikkilik son.	2
30	Arab tilida koʻplik son.	2
31	Arab tilida predloglar va ularning xususiyatlari	2
32	Moslashgan aniqllovchi va uning xususiyatlari	2
33	Moslashmagan aniqllovchi (izofa)	2

34	Egalik olmoshlari	2
35	Arab tilida fe'l.	2
36	O'tgan zamon fe'li.	2
37	Fe'liy gaplar	2
38	To'ldiruvchi	2
39	Vositali to'ldiruvchi	2
40	Vositasiz to'ldiruvchi	2
41	Egaga ta'sir qiluvchi yuklamalar	2
42	Fe'ning hozirgi-kelasi zamon shakli	2
43	Fe'l boblari haqida umumiy ma'lumot	2
44	أراد fe'lining qo'llanilishi	2
45	Takrorlash	2

MUSTAQIL TA'LIM MAVZULARI		120
1	Kirish. Arab alifbosi	12
2	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
3	Arab alifbosi (7 ta harf)	4
4	Arab alifbosi (7 ta harf)	2
5	Arab alifbosi (7 ta harf)	4
6	Arab alifbosi. Maxsus belgilar	2
7	Arab tilida unilarning ifodalanishi. Hamza belgisi	4
8	So'z o'zagi va o'zak turlari. Noo'zak harflar. So'z vaznlari	2
9	Aniqlik va noaniqlik kategoriyasi. ال artikli	6
10	Shamsiy va qamariy harflar	2
11	Arab tilida jins kategoriyasi. Muzakkar va muannas	10

12	Olmoshlar	2
13	Kelishiklar. Otlarning turlanishi	4
14	Arab tilida sifat. Asliy va nisbiy sifatlar	4
15	Arab tilida sodda ismiy gap. Umumiy so‘roq gap	2
16	Maxsus va alternativ so‘roq gap turlari	6
17	ليس inkor fe’li. Arab tilida kasb-xunarga oid so‘zlar.	8
18	Arab tilida son kategoriyasi. Ikkilik va ko‘plik	2
19	Arab tilida son. Sanoq va tartib sonlar	6
20	Arab tilida predloglar va ularning xususiyatlari	8
21	Moslashgan aniqlovchi va uning xususiyatlari	2
22	Moslashmagan aniqlovchi (izofa)	2
23	Egalik olmoshlari	2
24	Arab tilida fe’l. O‘tgan zamon fe’li	2
25	Fe’liy gaplar	4
26	To‘ldiruvchi (Vositali va vositasiz)	10
27	Egaga ta’sir qiluvchi yuklamalar	4
28	Fe’lning hozirgi-kelasi zamon shakli	2

Fan bo‘yicha savollar to‘plami :

1. Arab tili qaysi yozuvga asoslangan?
2. Arab tili qaysi tillar oilasiga mansub?

3. Arab tili O`rta Osiyoda qaysi davrda keng tarqalgan?
4. Arab tilida ijod qilgan shoir va adiblardan kimlarni bilasiz?
5. Arab-fors alifbosidagi harflar yozuvdagi xususiyatlariga ko`ra qanday harflarga bo`linadi?
6. Arab tilida qisqa va cho`ziq unlilar.
7. O`zbek va arab tillaridagi ot kesimli sodda yig`iq gaplarda so`z tartibi qanday?
8. Arab tilida qanday olmosh turlari bor va ularning qo`llanilishi qanday?
9. So`roq gaplarning tuzilishi qanday va o`zbek tili bilan struktural farqi?
10. Arab tilida izofa qanday tushuncha?
11. Arab tilida otlarda son kategoriyasi qanday ifodalanadi?
12. Predloglar qanday turlarga bo`linadi va ularning qo`llanilish mahsuldorligi qanday?
13. Arab tilida nechta zamon bor?
14. Arab tilida qanday fe`l mayllari bor?
15. Arab tilida fe`l nisbatlari qanday ifodalanadi?
16. Arab tilida aniqlovchi qanday turlarga bo`linadi?
17. Arab tilida qanday sifatlar mavjud? Ularning o`zaro farqli jihatlarini keltiring.
18. Arab tilida to`ldiruvchi nechta qismdan iborat? O`zbek tilidan farqi?
19. Arab tilida qanday so`roq gaplar mavjud va ularning funksiyalari qanday?
20. Egaga ta`sir qiluvchi yuklamalar qaysilar? Ularning gapdagi vazifasi qanday?

Materiallar va adabiyotlar ro`yxati:

1. Ibrohimov N., Yusupov T. Arab tili grammatikasi. 1-, 2-jildlar. –T., 1998, 2003.
2. Faruk Abu-Chacra. Arabic: An Essential Grammar. Routledge, 2007.
3. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining “O`zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo`yicha Harakatlar strategiyasi” to`g`risidagi Farmoni (Xalq so`zi 2017-yil, 8-fevral)
4. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori “Oliy ta`lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari” to`g`risida (Xalq so`zi 2017-yil, 21-aprel).
5. Baranov X. Arabsko-russkiy slovar. –M., 1985.
6. Xolidov B. Arab tili darsligi. –T.: O`qituvchi, 2007.
7. Abdujabborov A. Arab tili. –T., 2007.
8. Talabov E. Arab tili. –T.: O`qituvchi, 1993.
9. Hasanov M., Abzalova M. Arab tili darslari. –T.: Nihol, 2010.
10. Is`hoqov F. Eski o`zbek tili va yozuvi. – Toshkent. 1995.

O`qituvchining kontakt ma`lumotlari:

Abdunabiev Sunnat Botirovich – “Sharq tillari” kafedrasida o`qituvchi.
 Shaxsiy pochta: sunnat1989@gmail.com
 Korporativ pochta: nargiza.rashidova@navoiy-uni.uz
 Tel: (90) 374-80-16

Oqituvchi bilan haftalik konsultatsiya vaqti:

Dushanba: 14⁰⁰-16⁰⁰
 Chorshanba: 14⁰⁰-16⁰⁰

